

Vi förändrar arbetsmarknaden

Slutrapport

Uppgifter om projektet

Namn på projektet	Insteget	Startdatum	2019-07-01
Kontaktperson för projektet	Karin Tjärnlund	Slutdatum	2022-06-30
Telefonnummer	0724529535		
E-post	karin.tjarnlund@linkoping.se		

Syftet med en slutrapportering är att skapa en enhetlig struktur för insamling av information om projektet i sin helhet och ska bidra till lärande. Slutrapporten ska också underlätta spridning av resultat och metoder från Socialfondsprojekt i Sverige. I slutrapporten ombeds ni därför beskriva uppnådda resultat samt redogöra för ett antal centrala delar i projektets genomförande.

Under varje rubrik finns en inledande text om avsnittets innehåll. Det är viktigt att slutrapporten bygger på en diskuterande redogörelse.

Sammanfattning

Sammanfattningen kommer att användas av ESF-rådet i olika sammanhang. Lägga därför stor vikt vid att få en så rättvisande sammanfattning som möjligt

Projekt Insteget, ägt av Samordningsförbundet Centrala Östergötland (SCÖ) syftade till att utforska olika sätt att leverera, organisera och stötta leveransen av samordnade insatser för basal social rehabilitering eller träning som möjliggör för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att ta del av olika arbetslivsriktade insatser. Projektet bestod av fyra stycken delprojekt:

(1) Insteget Kinda och (2) Backaberg. Dessa två delprojekt är deltagarinriktade insatser som utvecklats under projektiden, för individer som står långt ifrån arbetsmarknaden: sjukskrivna med eller utan ersättning från Försäkringskassan, individer med aktivitets- eller sjukersättning, erbjuds aktiviteter för att närma sig arbete/studier.

(3) Valfärdsguiden har utvecklats under projektiden till en webbsida som ska utgöra ett stöd till såväl individer i behov av stöd som personal och organisationer som jobbar med individer. Valfärdsguidens redaktion skapar och underhåller innehåll till Valfärdsguiden, t.ex. information om vilka tjänster och insatser som finns för SCÖ:s målgrupp, utvecklingsteamet utvecklar och bygger Valfärdsguiden vad gäller teknik och design, och består av personal från SCÖ men även externa konsulter såsom utvecklare, användarupplevelse designers och en tillgänglighetsexpert.

AI-teamet ansvarar för att undersöka huruvida vi kan skräddarsy tjänsterna i framtiden med hjälp av AI och maskininlärning och i så fall vilka förutsättningar som krävs. AI-teamet består av forskare och AI experter och finns i Linköping, Karlstad och Stirling, Skottland. Samordningskartan är ett digitalt verktyg som kompletterar Valfärdsguiden och syftar till att visualisera organiseringen av välfärden inom arbetsmarknadsinkludering genom att tydliggöra organisatoriska förhållanden samt bakomliggande fakta och statistik. Projektledningen och flera olika aspekter av design- och utvecklingsarbetet för Valfärdsguiden och Samordningskartan har finansierats genom projekt Insteget, medans andra delar har finansierats genom förbundets medlemsorganisationer.

(4) Lärplattformen består av ett nätverk av Samordningsförbund som träffas och utbyter erfarenheter, och ett utforskande arbete för att hitta en digital plattform som kan möjliggöra utbyte av dokument, arbetssätt och metod mellan förbunden. Arbetet har också lett till samarbete, gemensamt lärande och gemensamma satsningarna inom Östra Mellansverige nätverket.

De horisontella principerna jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering har varit en röd tråd genom projektets alla delar på följande sätt:

Kontinuerliga diskussioner om könsfördelningen samt mångfald vid antagning till insatserna i Kinda och Backaberg.

Att aktivt utmana föreställningar om vem som skulle kunna ta vilka typer av arbete vid planering av praktikplatser i Kinda.

Att erbjuda samma "smörgårdsbord" av arbetsuppgifter till alla på Backaberg, och att förtydliga för anvisande aktörer att insatsen riktar sig till såväl män som kvinnor.

Backaberg sökte nya lokaler för att öka tillgängligheten, med tillträde höst 2022 vilket är efter projekttiden.

Att säkerställa tillgängligheten av Valfärdsguiden genom att vara noga med design och att involvera en extern tillgänglighetsexpert under hela utvecklingen som testar Valfärdsguiden under varje steg i utvecklingsprocessen. En del i detta är att säkerställa att den fungerar på samtliga telefoner, surfplattor och datorer, en annan del att den kan läsas upp av en så kallad "skärmläsare" för personer som behöver höra det som syns på skärmen.

Vi har testat Valfärdsguidens olika funktioner kvantitativt och kvalitativt med personal och privatpersoner från projektets målgrupp i olika omgångar och sedan använt oss av testresultaten för att göra ändringar som ökar tillgängligheten ytterligare.

Redaktionen utbildar sig kontinuerligt inom klarspråk för att öka tydligheten i texterna i Valfärdsguiden.

Vi är medvetna att oavsett hur mycket tillgänglighet man bygger in i digitala verktyg så finns det en liten andel av befolkningen som lever i digitalt utanförskap, som inte kommer åt Valfärdsguiden även fast den fungerar på samtliga telefoner, surfplattor och datorer. Det måste finnas förståelse för detta och arbeta med andra vägar för att nå dessa personer.

Politiker, personal och individer i projektets målgrupp uttrycker att de ser ett värde i det som har skapats inom Insatserna i Backaberg och Kinda och genom Valfärdsguiden och därför fortsätter vi att driva och utveckla de delarna av projektet efter projekttiden. Vi fortsätter att undersöka rätt form för lärplattformen, baserat på det vi har lärt oss under projekttiden. Det samarbete, gemensamt lärande och de gemensamma satsningarna inom ÖMS nätverket som har etablerats kommer att fortsätta efter projekttiden.

Projektidé och förväntade resultat

Redogör för projektets syfte och övergripande projektmål, delmål och avsedda förväntade resultat. Har syfte, mål och målgrupp förändrats under projekttiden? Varför i sådana fall? Hur många kvinnor och män har deltagit i projektet?

Övergripande

Övergång från projektmål i ansökan till problembeskrivning och aktivitetsplan

Övergripande projektutmaning/problembeskrivning

Det saknas samordnade insatser för basal social rehabilitering eller träning som möjliggör för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att ta del av olika arbetslivsriktade insatser.

Problembeskrivning på strukturell-, organisatorisk- och individuell nivå

Olika regleringsbrev och tolkningar av uppdrag skapar otydlighet vilket leder till glapp alternativt dubbelarbete och geografiska skillnader

- Både i referensgruppen och styrgruppen har regleringsbrev och tolkningar diskuterats och analyserats. Vi har även lyft utmaningarna kopplat till detta för att skapa en större medvetenhet och förståelse hos aktörerna kring hur dessa påverkar både samverkan och andra aktörers verksamhet. Detta har givetvis blivit högst aktuellt med anledning av arbetsförmedlingens reformering. Känslan är att trots att det finns en frustration över de utmaningar som reformeringen har inneburit har dialogen skapat en större förståelse för hur politiska beslut påverkar den samverkan som finns i projektet.

Avsaknad av myndighetsgemensamma system vilket leder till svårigheter att dela information om individer

- Genom arbetet med Valfärdsguiden har vi utforskat möjligheten att utveckla gemensamma system mellan aktörer, och på så sätt uppnå "digital samordning". Dagens lagstiftning tillåter inte förbundets parter dela information om individer, även om individen ger sin samtycke. Resultatet blir onödigt långa väntetider och hinder för individen i behov av finansiell samordning. Vi kommer att undersöka huruvida AI teknik kan skapa värde i arbetet mellan handläggare/personal och individer i enstaka team under hösten 2022, och förberedelsearbetet samt förankringen gjordes inom Insteget. Vi har utnyttjat möjligheten att bidra till flera nationella diskussioner om samordning av information /myndighetsgemensam information och uppnått följande:

- Socialdepartementet visar intresse i Valfärdsguiden och vi hoppas på fortsatt dialog om en långsiktig satsning för Valfärdsguiden.

- Nationella rådet är ett nationellt samverkansforum mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen samt Sveriges kommuner och regioner som ger ett kvalitetssäkrat och partsgemensamt stöd till samordningsförbunden och parterna i frågor som rör finansiell samordning. Nationella rådet har ett pågående diskussion om hur Valfärdsguiden skulle kunna få centralt stöd.

- En digital plattform som Valfärdsguiden efterfrågas i flera statliga utredningar.

- Arbetsgruppen om myndighetsgemensam information har efterfrågat exempel på hur ett samordnat digitalt stöd skulle kunna se ut, och Valfärdsguiden, särskilt de prototyper vi skapade som visade visionen om ett framtida myndighetsgemensam samverkansyta för individen, har bidragit till diskussionerna,

- Det finns utmaningar även i den operativa dagliga verksamheten när det kommer till dokumentation och informationsdelning. Insteget Kinda har kunnat använda sig av "Accorda", som är ett Verksamhetssystem för arbetsmarknad, Rehabilitering mm för handläggare. Kinda kommun har använt sig av Accorda sedan tidigare medan man på Backaberg inte har haft möjlighet att använda sig av Regionens motsvarande verksamhetssystem "Cosmic" då verksamheten inte lyder under Hälso- och sjukvårdslagen. Vi har även erfarenheter av att individer som remitteras till ett projekt via t.ex. Försäkringskassan inte får läggas in i Accorda-systemet även om det är ett system som personalen har tillgång till. Detta kräver flexibilitet och smidighet från personalens sida och skulle verkligen vara enklare om det var möjligt att använda

ett myndighetsgemensamt system.

Kunskapsbrist om samtycken och sekretesslagstiftningen leder till svårigheter att dela information om individer

- Genom arbetet med Valfärdsguiden har vi utforskat möjligheten att utveckla gemensamma system mellan aktörer, och på så sätt uppnå "digital samordning". Dagens lagstiftning tillåter inte förbundets parter dela information om individer, även om individen ger sin samtycke. Resultatet blir onödigt långa väntetider och hinder för individen i behov av finansiell samordning. Vi kommer att undersöka huruvida AI teknik kan skapa värde i arbetet mellan handläggare/personal och individer i enstaka team under hösten 2022, och förberedelsearbetet samt förankringen gjordes inom Insteget. Valfärdsguiden kommer även att kunna bidra med information om de olika aktörer och deras möjligheter och begränsningar när funktionen "Så fungerar Valfärdssystemet" är igång.

- Genom arbetet med Backaberg uppmärksammades det tidigt i projektet att Region Östergötland som remittent ej kan försäkra deltagare i en arbetsmarknadsinsats då detta inte ryms inom HSL-lagstiftningen. Detta kan däremot den myndighet som deltagaren erhåller sin ersättning från (Försäkringskassan och/eller ekonomiskt bistånd via kommun). Detta ledde fram till månatliga avstämningsmöten mellan delprojektledare på Backaberg representant från Försäkringskassan och från Region Östergötland. Syftet är informationsspridning, nyheter, behov av stöd, dialog kring utformning eller specifika case (avidentifierade) där vi behöver tänka ut möjlig lösning tillsammans. Personalen i operativ verksamhet har arbetat systematiskt med underhåll av de rutiner som tagits fram i avstämningarna för att säkerhetsställa att deltagaren är försäkrad i insatsen och för att kunna fortsätta utveckla insatsens innehåll.

- Samverkan har varit i fokus för Kinda under projektiden. Det har bland annat inneburit att:

-samtycken har utformats gemensamt mellan de kommunala verksamheterna.

-en översyn av samverkansforum har genomförts och resulterat i tydligare beskrivningar och syften med möten.

- i den operativa verksamheten har frågor kontinuerligt lyfts och hanterats genom dialog mellan berörda verksamheter. Det har bidragit till ökad kunskap om varandras uppdrag och underlättat samverkan.

Eftersom dessa frågor har diskuterats så har samtycke och sekretess inte varit ett stort problemområde.

-Vi har inte jobbat aktivt med frågan i den dagliga verksamheten eftersom samtycken och sekretesslagstiftningen inte skapat några akuta utmaningar för projektets verksamhet

Tydliga uppdrag kopplat till samverkan saknas

-Det finns uppdrag kopplat till samverkan hos varje medlemsorganisation men det saknas en beskrivning av hur samverkan ska fungera och vad samverkan är. Detta betyder att det är svårt att skapa en gemensam målbild för samverkan på förbunds nivå. Varje organisation har dessutom stort fokus på sin egen verksamhet och kärnuppdrag vilket försvårar samverkan. En gemensam plan för hur samverkan ska fungera skulle underlätta genom att tydliggöra mandat och ansvarsområden.

Systemet är fragmenterat och saknar en aktör med helhetsbild på nationell nivå; systemet är fragmenterat och kunskapen kring helheten är inte tillgänglig på regional nivå; stort fokus på den egna organisationen

- Visionen för Valfärdsguiden är att det kommer att kunna visa en helhetsbild av tjänsterna för individer i målgruppen. Funktionen "Så fungerar Valfärdssystemet" kommer att visa helhetsbilden för både individen och personal. Samordningskartan visar helheten på lokal/regional nivå för personal, beslutsfattare och politiker.

- Till förbundets planeringsdagar som genomfördes i augusti 2021 hade Lena Strindlund och

Karin Tjärnlund genomfört intervjuer med representanter från förbundsmedlemmarna. Dessa intervjuer sammanställdes till ett bildspel kallat "Uppföljning SCÖ:s konklusioner Planeringsdagarna 2021" som bifogas slutrapporten (se bilaga 1). Presentationen har utgjort underlag för vidare diskussion utifrån de utmaningar som identifierats vilka bland annat berör frågan om fokus på den egna organisationen snarare än individen.

Kunskap och verktyg för att jobba med näringslivet och civilsamhället och därmed stödja hela "kedjan" ut i arbete behöver utvecklas och spridas på nationell, regional och lokal nivå.

Kinda:

- I Kinda kommun finns ett näringslivsråd. Där ingår företag samt kommunchef, utvecklingschef, tjänstemän och politiker från kommunen. Insteget Kinda har ett nära samarbete med näringslivsrådet där arbetet inom Insteget Kinda har presenterats vid flera tillfällen.
- Mötesplats Matchning; ett forum som genomförs två gånger under 2022 där kommunens företag och kommunala verksamheter har möjlighet att presentera sig själva och att möta medborgare som potentiella arbetstagare.
- Näringslivsbesök tillsammans med näringslivsrådet.
- Nyhetsbrev som skickas ut kontinuerligt till företag och föreningar i kommunen.
- Företagsbesök med syfte att kartlägga kompetensbehov, möjligheter till praktikplatser och annan samverkan kring individens behov.
- På deltagarnivå görs företagsbesök med fokus på en enskild individs möjligheter till praktikplats.
- Studiebesök på företag och föreningar tillsammans med grupper av deltagare.
- Ett dokument har tagits fram där möjliga praktikformer beskrivs. Detta är gjort för att underlätta för arbetsgivare att förstå förutsättningar och syfte med praktik.
- Rapporten "Vägen till arbetsgivarna" används för att utveckla arbetsmetoder.
- När deltagare har en praktikplats så får både deltagaren och arbetsplatsen stöd av handledare från Insteget Kinda för att skapa förutsättningar för en lyckad praktikperiod. Här har den arbetsterapeutiska kompetensen varit en framgångsfaktor.

Backaberg:

- Här har vi byggt ett nätverk bestående av ca 15 företag, organisationer och föreningar. Till största del lokaliserade och kontaktade av projektmedarbetarna och ett par stycken har tagit kontakt med projektet på eget bevåg. Majoriteten av kontakterna i nätverket bistår med arbetsuppgifter in till Backaberg och somliga även med plats för provning på extern arbetsplats (inom ramen för insatsen) för deltagare.
- Verksamheten ingår sedan ht 20 i Linköpings trädgårdsförenings samverkansgrupp med ett tiotal mindre företag verksamma i och omkring Trädgårdsföreningen. Träffas regelbundet 1 ggr/mån för planering av arrangemang, dela erfarenheter och stötta varandra kring olika uppdrag.
- Tack vare två av våra befintliga samarbetspartners är vi nyligen även tillagda i maillista till samtliga företag i Gamla Linköping, administreras av museichef på Linköpings Kommun.
- Erbjuder stöd till såväl deltagare som arbetsgivare, med inspiration från "vägen till arbetsgivarna". Till viss del har konceptet provning på extern arbetsplats testats (ej att jämföra med arbetsträning som sker från 10 h/uppåt som ej sker i vår regi). Deltagaren har vid extern provning på arbetsplats fördelat sin veckotid mellan Backaberg och en arbetsplats. I dessa fall så har såväl deltagare som arbetsgivare erbjudits stöd i form av ex anpassningar, schemaläggning, motivationsarbete av arbetsterapeut under provningstiden.
- Stöd vid övergång till annan insats, exempelvis arbetsmarknadsinsatsen Drivbänk eller genom delaktighet i AF/FK-samarbetet. Arbetsterapeut har stöttat såväl deltagare som handledare i ny insats under en övergångsperiod. Stödet har utformats individuellt utifrån deltagaren och nya handledarens behov, där behoven har sett mycket olika ut.
- Parterna (RÖ och FK) är involverade i arbetssättet och det förs löpande dialog kring regelverk/

försäkringar samt lösningar för individerna. I vissa lägen krockar de olika myndigheternas regelverk men genom gemensamma samtal har vi hittat former för att kunna utveckla insatsens innehåll och framförallt påbörjat arbetet med prövning hos extern arbetsgivare.

Individen upplever en brist på samordnade verktyg och information

- Valfärdsguiden är på väg att bli en informationskälla kring välfärdens tjänster för arbetsrelaterad rehabilitering till alla som bor i Sverige på samma sätt som 1177 är en informationskälla kring sjukvården. Vi har information om insatser, vanliga frågor om välfärdssystemet och berättelser från individer som har gjort en resa till självständighet. Ett avancerad filtreringsverktyg samt en enkel guide, "Hitta rätt", för personer som aldrig har besökt sidan förut som filtrerar och sorterar innehåll utifrån individens behov och livssituation är under utveckling och kommer att driftsättas under hösten 2022. Vi har ett utvecklingsteam som skapar och driftsätter funktionerna och en redaktion som fyller på med innehåll. Användartest med både individer i Instegets målgrupp och personal som jobbar med målgruppen på olika myndigheter och organisationer tyder på att vi har ett lättillgängligt och uppskattat verktyg på gång där man får viktig information som hjälper individer och personal att hitta nästa steg i resan mot självständighet (se bilagor 2 och 3).

- Vi har jobbat utifrån horisontella principer under hela resan med Valfärdsguiden, t.ex. genom att involvera en extern tillgänglighetsexpert som testar alla funktioner och all text och ser till att det fungerar på alla sorters datorer, plattor och telefoner, samt att hela sajten kan läsas upp. Vi har producerat en tillgänglighetsredogörelse vilket kommer att uppdateras regelbundet. Vi har planer om att översätta till andra språk när vi kommit längre med innehållet på svenska, och vi har inkluderat personer med olika funktionsnedsättningar när vi testat med användare.

Individen har ingen möjlighet till överblick över sina egna framsteg, sin "resa" och sina möjligheter

- Valfärdsguidens funktion "Hitta rätt" har utvecklats under projektiden och lanseras under hösten 2022. Den kommer att ge överblick över de frågor och insatser som kan passa just mig (individen).

- Genom arbetet med våra samarbetspartners i Skottland och på Island samt Karlstads Universitet och Linköpings Universitet (vår så kallad ADAPT grupp, och ADAPT står för AI-guided Dynamic optimisAtion of Personalised Treatments, på svenska, AI-driven dynamisk optimering av personaliserade behandlingar) har vi utforskat huruvida vi kan använda oss av maskininlärningsalgoritmer och/eller andra typer av tekniker inom artificiell intelligens (AI) för att förutse vilka insatser jag (individen) behöver och i vilken ordning jag bör gå igenom dem för bästa resultat. Relationerna med våra samarbetspartners har blivit starkare, våra olika roller har blivit tydligare och vi har blivit fler involverade samarbetspartners sedan början av projektet. Vi är redo för att genomföra pilotverksamhet för att testa möjligheterna med personal och individer i olika team och sammanhang under 2022-23 och vi hoppas att funktionen "Hitta rätt" som i dagsläget är ett ganska enkelt filtreringsverktyg, kan bli smartare med hjälp av AI teknik, och dra nytta av information om vad som har fungerat för andra i en liknande situation som min (individens) när den filtrerar och sorterar informationen åt mig, samt att jag ska kunna se min resa på ett lättillgängligt grafisk sätt - både det som jag gjort fram till nu, och det som jag behöver göra i framtiden, för att uppnå mina mål.

Brist på samverkan kring insatser och samordning av resurser mellan förvaltningar i kommunen och mellan organisationer inom SCÖ; kunskapsbrister kring varandras verksamheter/organisationer och vad samverkan kan leda till för målgruppen

- I Kinda har vi arbetat mellan två av kommunens förvaltningar; bildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen. Vi har gemensamt tagit fram en samverkansstruktur för styrning och ledning mellan förvaltningarna. Det arbetet föranleddes av att Insteget Kinda tillsammans med Myndighetskontoret fått uppdrag att se över samverkan utifrån den gemensamma målgruppen.

-Förändrad struktur på antagningsråd

-Målgrupps- och behovsanalys av målgruppen på Myndighetskontoret

-Tydliggöra det uppmärksammade behovet av en gemensam koordinator mellan förvaltningarna som följer individen mellan insatser samt initiera rekrytering

-Processbeskrivning av koordinators roll med deltagaren i centrum

Utöver ovanstående uppdrag så har ett utvecklingsarbete initierats för att skapa en gemensam kartläggningsmetod (BIP) i båda verksamheterna.

Samverkan med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Östergötland har förstärkts genom att kontaktvägar har tydliggjorts. Samtliga aktörer bjuds in och deltar vid behov i möten kring både enskilda deltagare och strukturell samverkan.

Ett liknande arbete har skett i Backaberg där samverkan har utvecklats framförallt mellan Region Östergötland och Försäkringskassan.

- Samordningskartan är ett digitalt verktyg som förbundet utvecklar. Kartverktygen syftar till att visualisera organiseringen av välfärden inom arbetsmarknadsinkludering i Linköping, Kinda och Åtvidaberg genom att tydliggöra organisatoriska förhållanden samt bakomliggande fakta och statistik. Samordningskartan består idag av fyra olika kartor;

Organisation

Samverkan

Statistik

Flöden

Vi har fortsatt ett stort arbete att göra med att lägga in data och att utveckla verktyget ännu mer.

Vi har även ambitionen att Samordningskartan ska användas av flera förbund, idag är fyra förbund anslutna, och tillsammans jobbar med att visualisera våra egna förbunds sammanhang.

Samordningskartan är en öppen sida.

- Funktionen "Så fungerar Välfärdssystemet" kommer att synliggöra för individen de kedjor med insatser som finns för dem i sin nuvarande situation, samt regelverket bakom olika typer av tjänster och beslut. Det kommer att bli olika beroende på vem man är och vilken situation man har. Det kommer att visa där kedjan tillåter inte individen att nå hela vägen fram till arbete eller studier. På så sätt kommer den att synliggöra brister i samordning av resurser mellan olika team och organisationer. Funktionen "Så fungerar välfärdssystemet" är under utveckling och kommer att synas här: <https://valfardsguiden.se/sa-fungerar-valfardssystemet/>.

- Även arbetet med utforskning av hur vi kan använda oss av AI för att skapa värde i mötet mellan personal och individ kommer att på sikt synliggöra brister i samordning av resurser mellan olika team och organisationer genom att visa vilka insatser och aktiviteter vi behöver mer av och vilka är överflödiga.

Fokus på den egna organisationen gör det svårt att "lyfta blicken", vilket försvårar samhandling kring målgruppen

-Precis som när det gäller punkten om "fragmenterat system" ovan har fokus legat på att öka förståelsen och insikten kring dessa utmaningar hos de som har möjlighet att påverka verksamheterna. Dialogen har förutom på projektnivå förts med referensgrupp och styrgrupp men även med andra beslutsfattare hos förbundets medlemmar.

Förutsättningar för samverkan är ofta personberoende, vilket gör det instabilt och försvårar ett hållbart förändringsarbete

- Projektet har försökt att öka medvetenheten om utmaningarna genom bland annat konklusionerna som vi nämnt tidigare i dokumentet och som bifogas som bilaga 1. Arbete har också gjorts med att skapa rutiner och dokumentation kring remittering, samverkan och uppföljningar för att på så sätt motverka och förebygga den personbundenhet som samverkan ofta vilar på.

- Försäkringskassans nya dokument kring samverkansrutiner "Implementeringsplan för processen Försäkringskassan" skrevs för att tydliggöra remitterande organisationers ansvar och insatsens ansvar. Den kommer att leda till liknande dokument för samtliga parter (se bilaga 4).

Personer som bedöms vara i behov av samordnad rehabilitering utgör en numerärt liten målgrupp i organisationernas totala verksamhet, vilket gör att de inte prioriteras

-Vi lyssnade in målgruppen tidigt under Instegets projekttid genom att intervjua ett antal olika deltagare och privatpersoner i behov av finansiell samordning. Materialet analyserades och slutsatserna påverkade uppstarten och utformningen av insatserna Backaberg, Insteget Kinda och arbetet med Valfärdsguiden. Det blev ett tydligt sätt att inom projektet prioritera målgruppen utifrån hur man uttrycker sina egna behov och utmaningar och hur ett bra bemötande ser ut. Genom att lyssna in individer tog vi även hänsyn till skillnader inom målgruppen och på så sätt ser till att insatserna och aktiviteterna inom projektet blev mer tillgängliga och salutogena och bidrar till ett icke-diskriminerande och jämställt bemötande (se bilaga 5 och 6).

- Genom "Berättelser om livet" i Valfärdsguiden belyser vi individers egna upplevelser av mötet med systemet vilket leder till ökad kunskap om och förståelse för mångfalden av utmaningar i målgruppen.

Regelverk tolkas olika, vilket leder till att personer i målgruppen får olika förutsättningar (HP)

- Försäkringskassans nya dokument kring samverkansrutiner "Implementeringsplan för processen Försäkringskassan" skrevs för att tydliggöra remitterande organisationers ansvar och insatsens ansvar. Den kommer att leda till liknande dokument för samtliga parter (se bilaga 2).

- Visionen för Valfärdsguiden är att funktionen "Så fungerar Valfärdssystemet" kommer att visa helhetsbilden och beskriva regelverket på ett lättillgängligt sätt individen och personal.

Individen upplever glapp i systemet

-Genom att visualisera vägen framåt genom systemet kommer Valfärdsguiden att visa tydligt de möjligheterna som finns för individen utifrån sin nuvarande situation. Då kan individen och personal samarbeta för att komma vidare.

- I insatserna har det funnits ett tydlig fokus på nästa steg för att stötta individen vidare mot egen försörjning genom att planera för en smidig övergång till nästa steg.

Nuvarande system uppmuntrar varken till egenmakt eller eget ansvar

- Valfärdsguiden synliggör vilka insatser och aktiviteter som finns för individen utifrån sin situation. Genom att använda "Hitta Rätt" funktioner kan individen svara på frågor ur sin egen synvinkel och få upp förslag på information som hjälper hen vidare. Informationen blir ett stöd i att förstå sin egen situation och rättigheter, ta kontakt med relevanta aktörer för att komma vidare eller i samarbetet med personal.

- Genom att lägga tonvikten för insatsen Backaberg kring aktivitet och framtida arbetsliv redan på förberedande nivå, där meningsfullhet och värdeskapande har varit nyckelord, så har resultatet blivit att i de flesta fall medföljer en positiv personlig utveckling hos individen. Genom delaktighet ökas känslan av egenmakt vilket kan ta sig uttryck att exempelvis tron på den egna förmågan har ökat, motivationen har ökat och sociala färdigheter har vuxit och/eller förfinats. En synergieffekt är att individerna ofta också har upplevt sig få en förbättrad fysisk hälsa genom aktivitet som också har bidragit med positiv effekt till förmågan att förhålla sig till sin psykiska (o)hälsa.

- I Kinda har vi arbetat med individens delaktighet för att öka det egna engagemanget i sin egen process. Delaktigheten har bland annat bestått av att individen deltar på regelbundna flerpartsmöten och SIP-möten för att de ska vara en del av beslutsprocessen. Arbetet med individens handlingsplan där mål och aktiviteter tydligt uttalas är också en del av att öka individens eget handlingsutrymme och ansvar.

Brist på självkänsla försvårar resan

- Kinda: I de coachande samtalen och i gruppverksamheten är det fokus på att stödja individerna i att identifiera sina förmågor och kompetenser. Genom att se sina egna styrkor samt att få ökad kunskap om vad individen själv kan göra för att komma vidare i sin process så ökar individens tilltro till sin egen förmåga.

- Backaberg har också jobbat med olika verktyg för att stödja individers självkänsla genom självinsikt och att identifiera sina förmågor.

- BIP skattningarna som görs inom insatserna kan belysa brister i självkänsla som personalen kan jobba tillsammans med individen för att stärka.

Brist på tillgänglig information om vilket stöd som finns och vart man kan vända sig leder till låg tilltro till offentligheten

- Valfärdsguiden synliggör vilka insatser och aktiviteter som finns för individen utifrån sin situation. Genom att använda "Hitta Rätt" funktioner kan individen svara på frågor ur sin egen synvinkel och få upp förslag på information som hjälper hen vidare. Informationen blir ett stöd i att förstå sin egen situation och rättigheter, ta kontakt med relevanta aktörer för att komma vidare eller i samarbetet med personal. Genom transparens och synliggörande ökar vi individens tilltro till offentligheten.

- Samordningskartan syftar till att synliggöra de offentliga organisationernas organisering när det gäller arbetsmarknadsinkludering. Verktöget utvecklas i första hand för personal men kommer att finnas tillgängligt för alla.

- Både Kinda och Backaberg har tydliga antagningssystem som beskriver verksamheterna och vad individen kan förvänta sig.

Brist i samverkan mellan aktörer leder till obalans mellan kartläggning och aktiva insatser

- Majoriteten av deltagarna har varit med om ganska många kartläggningar innan de kommit till Insteget. I samband med intresseanmälan behöver anvisare och deltagare besvara frågor som t. ex. mål och syfte med att delta i insatsen, vilket minskar behovet av ytterligare kartläggning när deltagaren når insatsen. En handlingsplan med tillhörande schema tas fram när individen väl är inom ramen för insatsen.

Osäkerhet kring det egna ekonomin försvårar/förhindrar stegförflyttning

- Faktumet kvarstår och utgör ett hinder för individens stegförflyttning.

Valfärdsguiden kommer att beskriva möjligheter och rättigheter kring ekonomi utifrån livssituation och därmed bidra till att skapa tydlighet för individer.

Projektets resultat, mål och indikatorer

Beskriv projektets faktiska resultat i förhållande till den ursprungliga planeringen. Redogör kvantitativt och kvalitativt för t. ex. nya kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer och arbetssätt. Hur har projektverksamheten arbetat för att säkerställa deltagande på lika villkor för kvinnor och män?

Se SUS rapporten, bilaga 7.

Kinda

Samverkan

Ett ytterligare resultat är arbetet som gjorts kring samverkan.

Gemensamt arbete mellan Insteget Kinda och Myndighetskontoret för att skapa en målgrupps- och behovsanalys.

Inrättandet av en ny funktion; en koordinator med en delad tjänst mellan Kinda lärocentrum och Myndighetskontoret. Syftet är att skapa hållbar samverkan, arbeta med gemensamma frågor mellan verksamheterna samt arbeta med deltagare utifrån att identifiera parallella processer.

Deltar i kommunens ViNR-grupp som arbetar förvaltningsövergripande.
Samverkansstrukturer på individ-, handläggare-, chefs- och politikernivå.

Ny verksamhet

Under projekttiden har Insteget Kinda byggt upp en ny deltagarverksamhet. Det har inneburit att planera verksamheten, skapa rutiner, pröva metoder och utvärdera kontinuerligt. Strukturen för denna nya verksamhet är ett konkret resultat av projektet.

Implementering av en evidensbaserad kartläggningsmetod (BIP).

En tydlig struktur för intresseanmälan och antagningsråd.

En tydlig struktur för arbetet med deltagare där tillgängliga miljöer har varit central.

Ett konkret innehåll i gruppinsatserna utifrån individernas behov och som bygger på forskning och evidensbaserade metoder.

Kontinuerlig utvärdering och förändring av tillvägagångssätt/innehåll utifrån deltagarnas behov.

Utveckling av arbetet med praktik där det har skapats strukturer, rutiner och arbetssätt.

Deltagare

De deltagare som har deltagit i Insteget Kinda har kommit från olika myndigheter, har olika förutsättningar och olika behov. Resultatet för deltagarna har därför skiftat i hög grad. På gruppnivå har vi goda resultat för deltagare som avslutats i insatsen, exempelvis; gått vidare till arbete

studier

fått rätt offentlig försörjning.

En del deltagare har avslutats i insatsen utan att ha gått vidare till arbete/studier på grund av olika anledningar. Alla har dock fått lyckats med att göra stegförflyttningar (en del små, en del stora); att öka tron på sig själv och se sina kompetenser. Det salutogena förhållningssättet har genomsyrat arbetet där fokus har varit deltagarnas styrkor och behov.

Horisontella principer

Vid antagningsråd för Insteget Kinda så diskuteras kontinuerligt fördelningen av män och kvinnor och på vilka grunder som individer antas. När grupper planeras så strävar vi efter att utöka representationen för att bidra till mångfald utifrån de tre områdena inom horisontella principer. Vid planering av praktikplatser så utmanar vi våra föreställningar om vem som skulle kunna ta vilka typer av arbete så att vi inte låser oss vid stereotypiska antaganden. Arbetsmarknadsinsatser deltar i Kinda lärcentrums arbete med värdegrund där all personal tillsammans får kunskapspåfyllnad och diskuterar jämlikhet. I mötet med deltagare är tillgänglighet en central faktor för att få det praktiska arbetet att fungera; exempelvis genom att möta upp besök vid dörren, att tydliggöra kallelser för att öka begripligheten och att ge information inför insatser för att skapa en förförståelse.

Backaberg

Genom att lägga tonvikten för insatsen kring aktivitet och framtida arbetsliv redan på förberedande nivå, där meningsfullhet och värdeskapande har varit nyckelord, så har resultatet blivit att i de flesta fall medföljer en positiv personlig utveckling hos individen. Genom delaktighet ökas känslan av egenmakt vilket kan ta sig uttryck att exempelvis tron på den egna förmågan har ökat, motivationen har ökat och sociala färdigheter har vuxit och/eller förfinats. En synergieffekt är att individerna ofta också har upplevt sig få en förbättrad fysisk hälsa genom aktivitet som också har bidragit med positiv effekt till förmågan att förhålla sig till sin psykiska (o)hälsa. På Backaberg har vi:

Ett salutogent förhållningssätt som genomsyrar arbetssätt och bemötande i alla led.

Ett väl upparbetat nätverk av företag, organisationer och föreningar som i olika former funnits tillgängliga för våra deltagare.

Ett arbetssätt som möjliggjort flöde in och ut från insatsen vilket har ökat tillgängligheten och möjligheten att nå fler individer.

God samverkan och flera exempel på glappfri övergång med Samordningsbrons insatser Drivbänk odling och Drivbänk Café. Gäller såväl stegförflyttningar från Backaberg till dessa verksamheter som omvänt att ta emot deltagare till Backaberg från Drivbänk när en individ behöver backa i sin rehabiliteringsplan.

Direkt samverkan med parter från Försäkringskassan och Region Östergötland för samsyn kring utmaningar och lösningar av dessa.

Att kvantitativt mäta resultat i en företagsverksamhet kan vara något vanskligt. Samtliga deltagare har i grunden olika psykiska sjukdomstillstånd som är varaktiga, ökar/minskar i skov och ofta kräver medicinerat livet ut. Detta innebär att en stor del i deltagarens resa för stegförflyttning mot egen försörjning har inneburit att stötta och att hjälpa individerna med strategier för att förhålla sig till dessa saker även i ett framtida arbetsliv.

Backabergs antagningsprocess är, trots nischen till specialistpsykiatri, så pass bred att endast ett fåtal kriterier behöver vara uppfyllda för att söka till insatsen. Individen behöver känna sig redo att delta i en insats, känna sig motiverad nog för att vilja försöka samt göra utrymme för insatsen i sin vardag. Med tiden så har arbetssättet hos anvisare och projektpersonal förfinats men under projekt åren så har vi träffat flertalet individer som kanske inte har varit redo för insats, eller där det har ansetts varit lämpligt men sedan uppstått oförutsedda förändringar i hälsotillstånd och/eller livssituation som påverkat möjligheterna för att kunna delta. Det kan också vara annan ny behandling, exempelvis dialektisk beteendeterapi-kurs, som infaller samtidigt och som varit för krävande för att kombinera med en arbetsförberedande insats. I stora drag har vi dock försökt att anpassa vår verksamhet till att kunna användas parallellt med andra inom vården pågående behandlingar. Vi har också gett möjligheter att kunna pausa deltagandet under viss tid medan annan behandling pågår, i de fall där belastningen av flera aktiva insatser samtidigt blivit för hög.

Sammantaget så har ca var tredje individ som deltagit i insatsen gjort stegförflyttningar vidare mot egen försörjning (arbete och/eller studier). Exempelvis har deltagarna gått vidare till fortsatt träning hos Drivbänk odling och Drivbänk café. En individ har gått direkt till timanställning och en individ har påbörjat komvuxstudier på halvtid efter Backaberg. Ett par individer har i samråd med anvisare valt att gå mot sysselsättningsplats och/eller beslutat sig för att försöka söka sjukersättning. Ett fåtal individer har visat sig inneha LSS-beslut om daglig verksamhet och valt att avbryta insatsen för att återgå till tidigare planering, några individer har också avbrutit deltagande i insatsen med ingen eller kort varsel utan möjlighet för personalen att kunna påverka utfallet. Alla planerade avslut från insatsen, oavsett skäl, har gjorts i dialog mellan anvisare, projektpersonal samt deltagaren själv.

Horisontella principer

Alla inskrivna deltagare erbjuds samma "smörgårdsbord" av arbetsuppgifter på Backaberg. Samtliga deltagare, oavsett kön, uppmuntras också att prova nya arbetsuppgifter och områden utanför sitt eget invanda eller uppfattade intresseområde. Vi uppmärksammade att insatsen inledningsvis fick fler manliga än kvinnliga sökanden, återkopplade detta muntligen till berörda anvisare och även förtydligat på informationsträffar att vi riktar oss till såväl män som kvinnor. Fördelningen balanserades därefter ut samtidigt som utbudet breddades och avslutades med något högre andel kvinnor än män.

Tillgänglighetsfrågan la grunden till sökandet av nya lokaler som matchar deltagarnas behov bättre. Ny lokal hittades vt 22 med tillträde ht 22.

Välfärdsguiden

Verktyget finns offentligt och kan användas. Fler funktioner är på gång och innehållet växer dag för dag allteftersom redaktionen publicerar fler texter i Välfärdsguiden. En del av innehållet är insatserna från Insatskatalogen, omformulerade till inlägg i kategorin "Vägval" där informationen är mer tillgänglig för individen än tidigare. "Berättelser om livet", "Vanliga frågor" innehåller också vägledande och informerande texter för individen och "Så fungerar välfärdssystemet" är planerad som en vägledning utifrån individens nuvarande situation. Arbetet inom ramen för Insteget har bidragit till att utökad finansiering av Välfärdsguiden från Samordningsförbundets egen budget samt intressenter, VINNOVA och University of Stirling. Fortsatt arbete med Välfärdsguiden är planerad för att utöka innehållet och lansera sökverktygen "Hitta rätt" vilket gör det enkelt att hitta rätt information även om man besöker Välfärdsguiden för första gången. Baserat på detta kan man säga att verktyget Välfärdsguiden har implementerats. Vi kommer dock att fortsätta utveckla de funktioner som finns samt de nya funktioner vi har nämnt.

Genom att fokusera på tillgänglighet och ett salutogent förhållningssätt har vi säkerställt att i varje steg ta hänsyn till de horisontella principerna tillgänglighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Vi är medvetna dock att oavsett hur mycket tillgänglighet man bygger in i digitala verktyg så finns det en liten andel av befolkningen som lever i digitalt utanförskap, som inte kommer åt

Välfärdsguiden även fast den fungerar på samtliga telefoner, surfplattor och datorer. Det måste finnas förståelse för detta och arbeta med andra vägar för att nå dessa personer.

Vi har genomfört en grundkurs i AI för personal som jobbar med målgruppen, ansvarar för personal som jobbar med målgruppen, eller är beslutsfattare inom välfärden. Kursen ledde till ökad förståelse för möjligheterna och hinder till att använda AI teknik för att stödja personal i de tjänsterna vi levererar. Det ledde till en ökad förståelse för utmaningarna kring digitalisering på olika nivåer i systemet, t.ex. på handläggarnivå, chefnivå och beslutsfattarenivå, och bidrog till överenskommelsen med Linköpings kommun om att påbörja en gemensam pilot/proof of concept för att undersöka huruvida AI teknik kan skapa värde i arbetet mellan handläggare/personal och individer.

Instegets arbete har även bidragit till att vi framgångsrikt sökte finansiering av VINNOVA under 2021 för att undersöka den digitala mognaden tillsammans med Linköpings kommun och fick möjligheten att nå samsyn kring teknologins möjligheter. Detta har lett till att flera kommuner runt om i Sverige är intresserade av att arbeta utforskande med oss kring detta.

Vi har använt oss av tjänstedesign, användarupplevelse design och grafisk design för att utforma Välfärdsguiden utifrån individens behov och personalens behov. Vi har genomfört både kvantitativa och kvalitativa test med användare enligt industristandard, och på alla sorters telefoner, skärmar och datorer. Resultat och insikter från intervjuer med målgruppen har varit ledande i utvecklingen (bilagor 5 och 6). Resultat från test med användarna visar värdet av att arbeta användardrivet från början och att utforma tjänster utifrån olika individer inom målgruppen. Både individer och personal värderar Välfärdsguiden högt och ser nyttan med ett sådant verktyg (bilagor 2 och 3).

Lärplattformen

Idén om lärplattformen som digitalt nätverk utvecklades tidigt i projektet till ett faktiskt samverkansnätverk mellan förbund i Östra Mellansverige. Behovet av en digital plattform har bekräftats under projektiden och en rad olika verktyg har testats och utvärderats av personal från olika förbund i landet, däremot har rätt plattform inte identifierats.

Genom finansieringen inom Insteget har vi kunnat samarbeta med ÖMS nätverket på ett helt

annat sätt. Det har lett till samarbete, gemensamt lärande och gemensamma satsningar, förbunden emellan. Samarbetet, det gemensamt lärande och de gemensamma satsningarna kommer att fortsätta efter projektiden.

Arbetsätt

Beskriv projektets huvudsakliga arbetsätt och kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad var det som gjorde skillnad, vad ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Övergripande

Tjänstedesigners har varit inblandad i samtliga delar av projektet och bidragit med ett salutogent människosyn, olika slags designverktyg, olika sätt att lyssna in målgruppen och personal och flera olika sätt att ta fram och synliggöra insikter baserat på det som sägs och hörs.

Vi har jobbat tillitsbaserat i alla led, från projektledning av Insteget som helhet hela vägen ut till personal och deltagare i alla delar av projektet.

Vi har lärt oss mycket och applicerat det vi har lärt oss om hur det är att jobba agilt i praktiken, särskilt under corona-pandemin. Det har varit en framgångsfaktor i alla delar av projektet.

Kinda

Samverkan

Under projektiden har Insteget Kinda aktivt arbetat med samverkan på alla nivåer; individ, handläggare, chef och politiker. Arbetet har förankrats i den politiska organisationen vilket har bidragit till mandat och möjlighet till förändringsarbete. Rutiner för arbetet med gemensamma deltagare har utformats. Forum har utvecklats och skapats på alla fyra nivåer och de har genomförts kontinuerligt.

SIP-möten: individnivå

Förmöte till antagningsråd: individ- och handläggarnivå

Bedömarsteam: individ- och handläggarnivå

Samverkansmöte: handläggare- och chefsnivå

Strukturell samverkan: chefsnivå

Strukturell samverkan: chefs- och politikernivå

Ny verksamhet

Vi har byggt upp en verksamhet för individer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Fokus har varit salutogent förhållningssätt och individernas behov. Funktionsnivån hos deltagarna har varierat mycket och behoven har varit skiftande. Det har gjort att det varit nödvändigt med en stor verktygslåda av metoder för att kunna möta den breda målgruppen. Pandemin har också påverkat de metoder som vi har kunnat använda, exempelvis har inte gruppinsatser kunnat genomföras i perioder medan användandet av distanslösningar har ökat. Möjligheter till praktikplatser minskade under pandemin och omöjliggjorde studiebesök.

Individnivå:

Kartläggning, identifiera behov och göra handlingsplan (individuella samtal)

Utföra insatser utifrån handlingsplan

Samordnade insatser, ex SIP och trepartssamtal

Utifrån behov initiera insatser inom andra områden, ex vårdkontakter, boendestöd mm.

Gruppinsats utifrån tre olika teman

Struktur i vardagen (sätta mål, aktivitet, rutiner och vanor, hälsa, sömn)

Arbets- och studieorientering

Arbets- och studieförberedande

Praktik; förbereda, planera, skriva avtal och följa upp på arbetsplatsen.

Vilka verktyg och metoder har vi använt:

BIP; progressionsmätning och behovsinventering
Arbetsförmågehuset (Arbetshälsoinstitutet, Finland).
Tillgängliga miljöer (universal design/universal design of learning).
Motiverande samtal
Arbetsterapeutiska teorier (ex MoHo, aktivitetsdagbok, levnadsvanor)
Vardagsrevidering
Känsla av sammanhang (KASAM, A. Antonovsky)
VNR (våld i nära relationer, ingår i den nationella satsningen via Finsam)
VTA (vägen till arbetsgivarna)

En väg in

Vid projektstart skapades en rutin för hur ärenden från de olika aktörerna skulle hanteras. Den diskuterades och förankrades med andra kommunala verksamheter, Fk, Af och RÖ. Under projekttiden har rutinen utvärderats och förändrats i samråd med alla aktörer.

Intresseanmälan: handläggaren i respektive verksamhet fyller i blanketten tillsammans med aktuell deltagare.

Förmöte med Myndighetskontoret: handläggare från Myndighetskontoret träffar personal i Insteget Kinda och gemensamt diskuteras innehållet i de nya intresseanmälningarna. Syftet är att i dialog komplettera informationen och säkerställa att det är rätt målgrupp. Eftersom en majoritet av deltagarna i Insteget Kinda kommer från Myndighetskontoret och uppbär försörjningsstöd så var det viktigt att stärka samverkan med den aktören.

Antagningsråd: genomförs av personalen i Insteget Kinda inom ordinarie verksamhet. Intresseanmälningarna diskuteras och ett beslut tas om att anta, avslå eller behov av komplettering. Handläggarna meddelas om beslutet via mail i direkt anslutning till antagningsrådet.

Struktur och tydlighet

Under projekttiden har vi aktivt arbetat med struktur och tydlighet för att underlätta arbetet, skapa tydlighet för medarbetarna och möjliggöra utvärdering.

Dagordningar för möten

Tydliga syften och innehåll i olika forum

Tydlighet i vilka medarbetare som deltar på vilka möten

Beskrivningar av ansvarsfördelningar och roller

Övergripande framgångsfaktorer som lett fram till resultatet

Rätt kompetens hos personalen som arbetar med deltagarna (ex den arbetsterapeutiska kompetensen)

Evidensbaserade metoder och förhållningssätt

Individanpassade insatser utifrån behov

Struktur och tydlighet (rutiner, processer, mötesstruktur mm)

Samverkansstruktur på organisationsnivå

Att inte tidsbegränsa insatsen och att deltagarna inte behöver en viss funktionsnivå innan de kommer hit för att kunna nå de individer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Att hålla i kontakten med deltagarna; att ha tålamod och att tillsammans hitta lösningar så att deltagarna kan delta.

I den lilla kommunen är kontaktvägar mellan handläggare mer tydliga och personliga. Det underlättar exempelvis kontinuerliga avstämningar och trepartssamtal.

Horisontella principer

Vid antagningsråd för Insteget Kinda så diskuteras kontinuerligt fördelningen av män och kvinnor och på vilka grunder som individer antas. När grupper planeras så strävar vi efter att utöka representationen för att bidra till mångfald utifrån de tre områdena inom horisontella principer. Vid planering av praktikplatser så utmanar vi våra föreställningar om vem som skulle kunna ta vilka typer av arbete så att vi inte låser oss vid stereotypiska antaganden. Arbetsmarknadsinsatser deltar i Kinda lärcentrums arbete med värdegrund där all personal tillsammans får kunskapspåfyllnad och diskuterar jämlikhet. I mötet med deltagare är tillgänglighet en central faktor för att få det praktiska arbetet att fungera; exempelvis genom att möta upp besök vid dörren, att tydliggöra kallelser för att öka begripligheten och att ge information inför insatser för att skapa en förförståelse.

Backaberg

Bakgrund

Utgångspunkter:

“Att vara långt ifrån arbetsmarknaden” (bilaga 5). Att kunna välja (bort) sociala sammanhang samt att det en gör ska kännas meningsfullt och värdesatt för någon annan, att detta skapade mer motivation än att göra något enbart för görandets skull. Allra helst så önskades något “riktigt”, en riktig arbetsplats och riktiga arbetsuppgifter.

Inspiration av “Vägen till arbetsgivarna”

Arbetsterapeutisk kompetens.

Påverkansfaktorer:

Önskan från part om kort insats (initial ca 6 mån).

Försäkringar. Region Östergötland kan ej inom hälso- och sjukvårdslagen försäkra deltagare i en arbetsmarknadsinsats, detta kan däremot Försäkringskassan eller ingående kommuner vilket kräver samverkan mellan parterna för att ha en deltagare inskriven i insatsen.

Förhållningssätt

Vi möter människor med komplex problematik och ofta i behov av parallella insatser. Att vara noggrann och kunna särskilja sin profession och sitt uppdrag från vad som är vårdens behandlingar är A och O. Individerna har ofta funnits inom psykiatri i flertal år, somliga med både utbildning och karriär och andra utan erfarenhet av yrkeslivet alls. Ändå så möter vi människorna med synsättet att vi tror att varje individ, oavsett kön, ålder eller etnicitet, har den inneboende förmågan att kunna lyckas att nå egen försörjning, givet rätt förutsättningar. Detta synsätt genomsyrar även det förarbete som våra parter och presumtiva deltagare gör inför ansökan till Backaberg. Det behöver inte finnas en garanti på att individen kommer att lyckas, men det behöver finnas en vilja och tilltro på att det kan vara värt ett försök samt en förståelse för att det krävs att individen gör utrymme för insatsen i sin vardag.

Arbetssätt

För deltagare:

Individuellt utformat schema från dag 1, möjlighet till vissa valbara sociala sammanhang men också möjlighet att delta helt utifrån individuella förutsättningar. Startnivå två gånger per vecka, vilket minskar social- samt förväntansångest och ökar chanserna till att kunna ansluta något

tillfälle per vecka.

Individuell handlingsplan och regelbunden uppföljning i trepart/fyrtpart med anvisare.

Tidigt kommunicerad tidsram för att kunna arbeta med SMARTA mål tillsammans med deltagaren. Tidsbegränsad insats; upp till 12 månader, men med möjlighet till förlängning vid behov och vid fortsatt progression (alltid i dialog med deltagare och anvisande parter).

En handledare/arbetsterapeut hela vägen genom studiebesök, uppstart, genomförande, övergång och avslut.

Välbekanta med övriga handledare/arbetsterapeuter inom insatsen för att underlätta vid ev sjukfrånvaro eller dyl.

Deltagarna får utifrån sin förmåga och takt arbeta med arbetsuppgifter som är hämtade hos näringsliv, organisationer och föreningar - det vill säga meningsfulla och värdesatta uppgifter som kommer någon till gagn.

Deltagaren involveras även i återlämnandet av färdiga arbetsuppgifter och får på så sätt uppmuntran, känslan av att ingå i ett värdefullt sammanhang och en chans att bygga på sitt egna nätverk.

Deltagaren erbjuds stöd av arbetsterapeut i övergång till annan insats.

Inom ramen för insatsen ges möjlighet till prövning på extern arbetsplats.

Regelbundna BIP-skattningar för att diskutera och visualisera progression.

För arbetsgivare och andra insatsers handledare:

Vid prövning på extern arbetsplats så sker prövningsperioden inom ramen för insatsen

Backaberg, varpå arbetsterapeuten ger stöd till såväl deltagaren som handledaren på arbetsplatsen. Arbetsterapeuten ansvarar för regelbundna uppföljningar med deltagare och arbetsgivare ute på plats. Arbetsterapeuten deltar i schemaplanering och arbetsinnehåll.

Vid övergång till annan insats så erbjuder Backaberg stöd i en övergångsperiod om ca 1 månad (individuellt) för att deltagare och ny handledare ska känna sig trygga och säkra. Vi kan vara behjälpliga med regelbundna uppföljningar, medverka i schemaplanering och ge tips och råd kring uppträppning. Till skillnad från föregående punkt så är detta frivilligt och inget som den nya insatsen behöver ta emot utan endast ett erbjudande.

Med tiden så har vi genom att pröva, utvärdera och föra dialog med våra parter landat i att det är mer rimligt med en insats om 12 månader än 6 månader, dock med individuella variationer.

Modellen ska ses som en guide för riktning och som ett dialogunderlag med deltagaren, vi avslutar ingen deltagare enbart på tid om progression fortfarande sker.

Backabergs modell över tid

Månad 1-3: uppstart, fokus inskrivning, komma igång i aktivitet snarast möjligt. Startnivå 2 dagar/vecka, from 1-2 h/v.

Månad 4-6: fortsatta arbetsuppgifter, fokus motiverad att delta, stabilitet i närvaron, kan ansluta till planerat schema, hör av sig vid ev frånvaro, strävar efter att nå nivå 3-4 dagar/vecka.

Månad 7-9: Utmanar sig med olika arbetsuppgifter, tänker i termer av "vad är nästa steg efter Backaberg?". Genomför externa studiebesök, strävar efter nivå 4-5 dagar/vecka samt mål 10 h/vecka.

Månad 10-12: Externa studiebesök, fortsatta förberedelser och stärka inför nästa steg, möjlighet till extern prövning inom ramen för insatsen (ca 5 h/vecka förlagt ute hos arbetsgivare), stöd i

övergång till annan insats.

Horisontella principer

Alla inskrivna deltagare erbjuds samma "smörgårdsbord" av arbetsuppgifter på Backaberg. Samtliga deltagare, oavsett kön, uppmuntras också att prova nya arbetsuppgifter och områden utanför sitt eget invanda eller uppfattade intresseområde. Uppmärksammats att insatsen inledningsvis fick fler manliga än kvinnliga sökanden, återkopplade detta muntligen till berörda anvisare och även förtydligat på informationsträffar att vi riktar oss till såväl män som kvinnor. Fördelningen balanserades därefter ut samtidigt som utbudet breddades och avslutades med något högre andel kvinnor än män.

Tillgänglighetsfrågan la grunden till sökandet av nya lokaler som matchar deltagarnas behov bättre. Ny lokal hittades vt 22 med tillträde ht 22.

Välfärdsguiden

Vi har haft ett tydligt designarbete med tjänstedesigners, användarupplevelsedesigners (UX), och grafiska designers inblandade i alla steg när vi utvecklat Välfärdsguiden.

Vi har involverat användarna (både personal och individer) genom intervjuer, användertest och feedbackrundor.

Vi har dragit nytta av samarbetet med Kinda och Backaberg när vi utvecklat tjänsterna och lyssnat in både personal och deltagare på olika sätt och vid olika tillfällen under resans gång. En väldigt viktig del av arbetet med Välfärdsguiden, och en framgångsfaktor, är nätverksbygge.

Vi har byggt nätverk med lokala aktörer (t.ex. Linköpings kommun), regionala aktörer (t.ex. Östgötabanken) samt nationella aktörer (t.ex. AI Sweden, Vinnova, DIGG), och även byggt ett internationellt nätverk (t.ex. Janus rehabilitering på Island, University of Stirling i Skottland).

För att utveckla Välfärdsguiden har vi använt oss av en mer strukturerad sätt att jobba Agilt med konkreta verktyg och arbetssätt baserade på exempelvis scrum och kanban.

Ett tätt samarbete mellan Instegets designers och Redaktionen som jobbar på SCÖ med innehåll till Välfärdsguiden har gett oss möjligheten att dra nytta av Redaktionens erfarenheter med tillgängliggörande av information om insatser.

Lärplattformen

Lärplattformen som digitalt verktyg

Vi började arbetet med Lärplattformen tillsammans med tjänstedesign studenter från Linköpings universitet. Det arbetet gav oss ytterligare bekräftelse på att det finns ett behov av en plattform för snabba frågor, kommunikation och möjlighet att dela dokument och liknande. Ett forum där man inte behöver veta vem man ska ställa frågan till utan har möjlighet att kasta ut den brett. Vi har sedan testat några olika plattformar och verktyg men tyvärr inte hittat något som passar oss. Det som kom närmast var Dela Digitalt som SKR ansvarar för. Tyvärr finns en del brister utifrån vad vi söker som gör att det inte är det rätta svaret för oss. Arbetet kommer att fortsätta även efter projektiden för att hitta rätt plattform för våra behov efter som att vi så tydligt fått svar på att det efterfrågas. Vi har i arbetet använt oss av tjänstedesignsmetodik i det undersökande arbetet vilket även har inkluderat enkäter, intervjuer och användartester. Även om inte plattformen finns på plats kan vi se att arbetet har lett till ett större utbyte med andra förbund via t.ex. Processledarnätverket vilket vi ser som ett positivt resultat.

Lärplattformen som nätverk i Östra Mellansverige

Genom Insteget har vi kunnat lägga tid på nätverkande, samarbete, gemensamt lärande och gemensamma satsningar, förbunden emellan. Detta har skett genom möten förbundscheferna emellan och tätt kommunikation med förbundets medlemsorganisationer samt nationella organisationer såsom NNS (ett språkrör som stödjer samordningsförbunden i deras

utvecklingsarbete, vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapsspridning och gemensamt lärande), Nationella Rådet (ett nationellt samverkansforum mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen samt Sveriges kommuner och regioner) och Svenska ESF-rådet. Samarbetet, det gemensamt lärande och de gemensamma satsningarna kommer att fortsätta efter projektiden.

Kommunikation, spridning och påverkansarbete

Beskriv hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete. I vilka sammanhang har i spridit erfarenheter från projektet? Vilka organisationer har ni riktat er till? Hur förs projektresultatet vidare?

Vi publicerar och kommunicera information om projektet i följande sammanhang och former:

Övergripande

Projektets slutrapport plus bilagor kommer att finnas tillgänglig på SCÖs hemsida.

ÖMS nätverksmöten

Kinda

Informationsträffar med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Samverkansmöten på chefsnivå mellan projektet och Öppenvård psykiatri samt Kisa vårdcentral inom Region Östergötland.

Informationsträffar med olika verksamheter inom alla förvaltningar i Kinda kommun.

Studiebesök inom privata näringslivet, kommunala verksamheter och projekt inom SCÖ samt andra samordningsförbund.

Information om projektet på regelbundna möten för arbetsmarknadschefer i Östergötland.

Deltagit i nätverk för förstegsverksamheter i Östergötland.

Deltagit på nämndmöten för Bildningsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Informerat om verksamheten i Kinda kommuns näringslivsråd.

Samverkansstruktur på organisationsnivå för Bildningsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen samt nämnderna.

Kontinuerligt samarbete med Kinda lärcentrum; exempelvis teammöten, arbetslagsmöten, arbetsgrupper och informationsträffar.

Genomfört kompetenshöjande insatser för medarbetare på Kinda lärcentrum utifrån tillgängliga miljöer.

På grund av pandemin så har möjligheten att möta arbetsgivare begränsats, men under projektets sista halvår så har arbetet med praktikplatser kommit igång. Arbetet med att stötta arbetsgivare och göra arbetsplatser mer tillgängliga har därmed påbörjats.

Backaberg

Yrkesträffar på Region Östergötland varannan vecka. Ett tillfälle för projektpersonalen att få delge nyheter och information om projektet samt ta del av dagsaktuella händelser inom RÖ kopplat framförallt till rollen som arbetsterapeut.

Informationsträffar riktade till Försäkringskassans utredare. Digitalt, ca 1 ggr/år. Information om Samordningsförbundet Centrala Östergötland samt Insteget Backaberg. Mellan 30-40 utredare per tillfälle.

Informationstillfälle om projektet och förbundet för styrelsen på IFS (Intresseföreningen för schizofreni och andra psykotiska tillstånd).

Månadsavstämningar med representanter från Försäkringskassan och Region Östergötland.

Uppdatering om nuläget, dialoger kring intag, köer och upplägg. Diskussion kring uppkomna (avidentifierade) händelser/situationer.

Tagit emot flertalet studiebesök av olika enheter/personal från såväl Region Östergötland som Linköpings kommun, företag, organisationer och civilsamhälle.

Varit på flertalet externa studiebesök likt ovanstående samt hos andra projekt inom SCÖ.

Deltagit i nätverk för förstegsverksamheter i Östergötland.

Kontinuerlig informationsspridning till Backabergs nätverk av företag, föreningar och

civilsamhälle. Separat informationsfolder framtagen för ändamålet.
Generell informationsspridning och uppdateringar om insatsen på Instagram (ca 130 följare).

Välfärdsguiden

Hemsidan

Nätverksmöten och andra möten där man ser en möjlighet att prata om arbetet med

Välfärdsguiden

AI kurser för personal inom förbundets parter

Konferenser, som presentationer och diskussionspunkter

Deltagande i arbetsgrupper nationellt och lokalt

Intressenter via BG och styrelse

Lärplattformen

Lärplattformen som digitalt verktyg

Vi har framför allt jobbat mot andra förbund, först i ÖMS och sedan bredare i landet. Resultaten från arbetet har företrädesvis delats med de som varit aktiva i arbetet med att testa. Under projekttiden har målgruppen utökats och vi kan se att det finns ett behov av att kunna dela med sig av erfarenheter och frågor med andra personer som arbetar med liknande uppdrag. Det kan t. ex. handla om arbetsterapeuter som inte jobbar under Hälso- och sjukvårdslagen, arbetsgivarkoordinatorer som är en relativt ny funktion, projektledare och verksamhetsutvecklare. Arbetet kommer att fortsätta även efter projekttiden för att hitta rätt plattform för våra behov eftersom att vi så tydligt fått svar på att det efterfrågas.

Lärplattformen som nätverk i Östra Mellansverige

Genom Insteget har vi kunnat lägga tid på att kommunicera via olika slags möten och workshops förbundscheferna emellan och tät kommunikation med förbundets medlemsorganisationer samt nationella organisationer såsom NNS (ett språkrör som stödjer samordningsförbunden i deras utvecklingsarbete, vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapsspridning och gemensamt lärande), Nationella Rådet (ett nationellt samverkansforum mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen samt Sveriges kommuner och regioner) och Svenska ESF-rådet.

Uppföljning och utvärdering

Hur har extern utvärderare konkret bidragit till projektarbetet? Hur har ni själva arbetat med uppföljning och utvärdering i projektet? På vilket sätt har det varit ett stöd för projektverksamheten?

WSP

Projektledningen har haft regelbundna avstämningar med WSP som har bidragit med värdefull diskussioner om utmaningar och arbetssätt genom projekttiden. Vi har fått tips om liknande projekt att jämför med och dra nytta ifrån.

WSP har bidragit med ett utifrån perspektiv som är svårt att bibehålla som projektanställd.

WSP har också faciliterat workshops samt intervjuat representanter från projektets styrgrupp (förbundets styrelse) och förbundets beredningsgrupp vilket gav viktiga insikter om projektets påverkan och utmaningar. De har även intervjuat personal och deltagare från insatserna som gav insikter och stöd till delprojektledarna.

Två delrapporter och en slutrapport (se bilagor 8, 9 och 10) har skrivits och presenterats av WSP under projekttiden och har hjälpt oss i utvecklingsarbetet

Projektteamet

Internt har vi följt upp projektets deltagarverksamhet med hjälp av verktygen SUS, BIP, Frågor om Våld och NNS indikatorer.

Arbetet med Välfärdsguiden har följts upp med planeringar, avstämningar, utvärderingar och

utvecklingsmetoder utifrån bland annat Agila metoder och mer traditionella projektledningsverktyg.

Användande av resultat

Beskriv hur ert projektresultat helt eller delvis kommer att användas i ordinarie verksamhet och i befintliga strukturer. Om implementering uteblir - beskriv varför? Hur har ni arbetat för att resultaten tas om hand?

Kinda

Redan när projektet startades så fanns implementering och förankring med i planeringen. Under projekttiden så har utvärderingar och förändringar gjorts i samverkan med berörda aktörer. Vid projektavslut så har nu de strukturer, rutiner och dokument som skapats samt den nya verksamheten införlivats i ordinarie verksamhet. De metoder och förhållningssätt som har prövats under projekttiden kommer fortsätta att användas. Under kommande år så testas den implementerade verksamheten för att skapa långsiktig hållbarhet.

Backaberg

Vi har tydliga rutiner och strukturer som skulle vara enkelt för en ny person/utomstående att kunna sätta sig in i.

Vi samlar dokumentation i form av regelbundna minnesanteckningar för att visa resan fram till nuvarande resultat.

Vi har utformat handledarrollen mer fristående än kring enbart regelrätt arbetsterapeutisk kompetens.

Välfärdsguiden

En första version av Välfärdsguiden har implementerats och vi kommer att fortsätta utveckla de olika funktioner som den innehåller, samt utforska flera möjliga värdeskapande funktioner.

Lärplattformen

Vi har samlat insikter om olika typer av digitala verktyg och hur de skulle kunna skapa värde samordningsförbunden emellan. Ett fortsatt arbete skulle behövas för att utveckla en lärplattform som är användbar i ordinarie verksamhet.

Samarbetet, det gemensamt lärande och de gemensamma satsningarna kommer att fortsätta efter projekttiden.

Kommentarer och tips

Vilka tips vill ni delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Inför uppstart av ett projekt med deltagarinsatser är det viktigt att:

Ha en tydlig och konkret projektplan som har förankrats i alla berörda verksamheter på alla nivåer.

Börja planera för implementering från dag 1.

Ordinarie chef/chefer behöver vara en tydlig del av projektet för att skapa mandat.

Se över behov av samverkan på alla nivåer i ett tidigt skede av projektet:

Skapa strukturer på organisationsnivå.

Stöd samverkan på handläggarnivå.

Skapa strukturer efter funktioner/roller, ej utifrån person.

På individnivå behöver samverkan utgå ifrån individen i centrum där samverkansmöten har en tydlig struktur, agenda och ansvarsfördelning.

Gör individen delaktig i alla steg av samverkan.

Tydliggör och informera om varje verksamhets uppdrag eftersom det underlättar samverkan.

Backabergs målgrupp blev tidigt begränsad, enbart deltagare med koppling till specialistpsykiatri kvalificerade sig för insatsen. Denna grupp är dock i sig inte homogen utan fortfarande bred. Baksidan med insnävningen till specialistpsykiatri är exkluderandet av personer som hade önskat kunna få ta del av insatsen men tillhör exempelvis primärvården. Vinsten av gränsdragningen för målgrupp var enklare samverkansvägar och en avgränsad målgrupp gör att uppdraget blir tydligare, att metod och arbetssätt smidigare kunde ta form. En alltför bred verksamhet är omvänt svår att bedriva då fler behov och individuella anpassningar ska göras och kompetens ska säkerhetsställas vilket kan vara utmaningar i projektform på en relativt liten personalstyrka.

Tips för framtiden

För deltagare:

Skapa ett innehåll i insatsen som upplevs såväl meningsfullt för deltagaren som värdesatt för någon annan, ökar motivationen hos deltagaren att delta i insatsen.

Låta deltagaren få komma igång med aktivitet tidigt. Fokus på framtid från dag ett, minimera mängden kartläggningar och samtal.

Att låta deltagarna påbörja i insatsen två dagar per vecka redan från start, detta för att minska förväntansångest pga ev uteblivet tillfälle. Ökar chanserna att deltagaren ansluter regelbundet.

För projektet:

Förankra syfte och mål med projektet till samtliga parter innan uppstart inklusive tydliggörande av målgrupp samt förväntningar på engagemang från involverade parter.

Genomför rekryteringsprocesser inför projektstart gemensamt. Att involvera representanter från berörda parter redan vid annonskrivning, intervjuer, urval och uppstart underlättar för samsyn genom hela projektet.

Arbetet med Välfärdsguiden och Lärplattformen har lett till följande insikter och erfarenheter:

Vikten av att nätverka kontinuerligt med aktörer som jobbar inom relevanta områden, såsom lärosäten, AI-nätverk av olika slag, andra offentliga aktörer som undersöker liknande problemställningar.

Vikten av att våga ta till sig nya arbetssätt och utbilda sig utifrån insikter som kommer under projektets gång. Projektledningen saknade kunskap om hur man arbetar med Agila verktyg i praktiken men genom att gå olika kurser och söka råd från en coach inom området har vi kommit långt. Ett annat exempel är AI kursen på Linköpings Universitet som vi genomförde när vi insåg att vi behövde öka kunskapen inom projektteamet och projektledningen.

Värdet av att kunna dela upp verksamheten i början för att kunna koppla ihop de olika delar i ett senare skede. De olika team som jobbar med Välfärdsguiden behövde förstå sitt eget område och få jobba på med det ett tag innan vi kopplade ihop dem. Visionen är ju att skapa ett verktyg som fungerar (utvecklingsteamet), som innehåller aktuell information (redaktionen) och som använder sig av AI teknik för att skraddarsy informationen till varje unik individ (AI-teamet). Under projekttiden har vi gjort en resa där varje team behövde ett konkret avgränsat uppdrag att jobba med, för att sakta men säkert lära sig mer om varandras olika expertområden och kunna se hur och när de behövde varann. Redaktionen och utvecklingsteamet har hittat ett väldigt bra samarbete och AI-teamet kommer att vävas in under de kommande åren, men vi har gjort en resa från att se "sin egen del" till att se hela visionen.

Vi har dragit väldigt mycket nytta i utvecklingsteamet av de konkreta agila verktygen och metoder. Samtidigt har vi insett att redaktionen har arbetsuppgifter av en annan karaktär och behöver ett annat arbetssätt. AI-teamet har ännu ett annat arbetssätt på grund av att vi jobbar i ett konsortium, utspridda på olika organisationer och universiteten vilket gör de flesta

projektledningsmetoder svårt att applicera.
Att testa ordentligt med användare innan vi gör. Detta är en anledning till att vi inte kommit i mål med Lärplattformen men det gynnar oss mer att stå med den kunskap vi har idag än att skapa ett verktyg/system som inte ger de resultat som vi vill uppnå.

Kontaktperson för ytterligare information:

Namn: Ruth Lund
Telefon: 0724524273
E-post: ruth.lund@linkoping.se

Underskrift projektansvarig / projektledare:

Datum: Namnteckning

Namnförtydligande

Skicka även dokumentet till projektets ansvarige samordnare på Svenska ESF-rådet via e-post

Bedömning av slutrapport

Motivering till bedömning

Bedömningsdatum

0000-00-00 00:00:00

Samordnare som bedömt slutrapport